

מסורת הש"ס

א) לקמן סג. ונ"ע מוס' על זה לקמן ד'; ט) ונקמן טו. ספח טו. עדיית פ"א פ"א. א) ונחלין טו. ד' ז"ל מטמא].

הנהות הב"ח

א) תוס' ד"ה מפת נפת מפרש בגמ'. ג"כ בדף ו' ע"א: ב) בא"ד כמו שאמר לקמן. ג"כ דה"ה הלל: ג) בא"ד זו הנה דאסורים לטול כפר: ד) בא"ד וי' ונתן וכן המלה י' נלים: ה) בא"ד וי"ל משום דמוקמינא אחזקתיה ואשה משום: ו) ד"ה הלל וי' ודלי דליפ' מוטעם:

גילוי הש"ס

מתנ' דיון שקת'. ע"י מנחת יע' ע"כ דה"ה נגד: תוס' ד"ה סקת לעת וכו' חזו לחו תלמוד והיו ודלי'. ע"י מנחת סה ע"כ דה"ה כה"כ: בא"ד וי"ל דהא כה"כ לא נגדו בקדושים וכו'. ע"י מנחת פ"ה מ"ז נ"א: בא"ד אלא שמוצא כע"ז: שמוצא דה"ה. ע"י לקמן ח ע"כ דה"ה ודלין עופר. ונקמן סה ע"כ דה"ה ונקן: בא"ד באינה ברוקה דמיא היינו להלל. כאן ש"ך הללון ק"ה וס' דה"ה ד"ה הלל וכו' לא שמוצא נגדיו: דמוקמינן כל א' בחזקת פהרה וכו'. ע"י לקמן ס ע"כ דה"ה נגד:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

תוס' הרא"ש

כ"כ נסחרו הרבה תבות מפניוהו הדף הזה והיהם הרבה בעל חשבן שלשה והוסיפם ע"פ דעתו הרחבה לפי המשך דברי פירוש רבנו והתבטו שישושי מוקפיהם בחצאי רבוע.

כל המצא דיון שעתן. נחאי כל לאו דוקא דמורה שקמי' בשוטה לשיורא דש"ס דמרגשת בעצמה ויטוויא דהא איתא דהוא דם מפקיהא דהא איתא מורה למעשת במין ונא כל לאפקי' מרבי' אליור דאמר ג"כ ע"א דרובין ארבעה נשים דיון שעתן ותו לא דיון שעתן. לא דוקא דאפי' שעה אחת אינה מטמאה למפרע בדאמרי' לקמן דף ט"ז ע"א אחר זמן כובעלה נכנס להיכל ודומיין קטורת ואמרינן דסבר לה כשמיא ונמיורא אלא רהתה כדן שיעור ווסת מורה בהכרח חייב תטאת דהיינו שעת איה ממש וכן אלא אחר זמן איה בתוך שיעור אשם תלוי' אבל רהתה אחר נארות זמן לית ליה לכ"ש. ואילו מה שיה' למתן לשון דיון כיון דנאיה מטמאה רק משעת איה ואלי' פשיטא דטמאה תריל' למיור דכל הנשים מטמאות כרמיין ואלי' דאשבתון דרומית דיון למכבד סיג קאמי' לאפקיין מהו זמן כהוטה ש"ס דאמר דיו משר' דסדא חוביני גוש מנחה גופה וכן ההוא דפרק בהרא דמכילתין דף ט"ה מניין תחת הצינור שפיטין דלוי' וכן ה' וכן ההיא שדליה מסכת טהרות [אם נתנן כשיכולת הנחר דיו] וכן ההיא דפרין דמשער ש"ס המורה מעשר שש ולא קרא עליו שם ד"מ אומר דיו היה לקמן דף ל' דיו לטבילה שחאה באחרונה ואפי' לימים

שמאי אומר כל הנשים דיון שעטן.
אם ראתה דם די לנו אם

טמאה תרומה וטהרות שמגע בהן משעת ראייה ואילך

ולא אמרי' כי היכי דהשתא אישתכח דם בצית החילון אי הות דקרה

נמי מקמי הכי הוה אישתכח וכותלי בית הרחם העמידוהו וקיימא לן צפ' יולא דופן [לקמן דף מ.]. כל הנשים מטמאות בצית החילון: **מפקידה לפקידה.** דקרה ע'למה באחד בשבת ומנאמה טהורה וליוס רביעי דקרה ומנאמה טמאה חיישין ומטמאה מספק כל הטהרות שנתעסקה בהן משעת **דזיקת אחד בשבת דשמא עם סילוק ידיה ראתה וכותלי בית הרחם העמידוהו: ואפי' לימים הרבה.** בין דזיקת ראשונה לשניה מטמאין כל הטהרות שנתעסקה בהן בינתיים אבל הנך דמקמי דזיקה קמיימא טהורות דהא כשדקרה ע'למה מנאמה טהורה: **לא כדדבי וז.** שהחמיר יותר מדלי דודאי כולי האי ימיס רבים לא מוקמי ליה כותלי בית הרחם: **ולא כדדבי וז.** שמיכל יותר מדלי: **אלא מעת לעת ממעטע על יד מפקידה לפקידה.** שאם יש ימיס הרבה בין פקדה לפקידה לא מטמאין להו לכולהו טהרות דציני וציני אלא אותם שנתעסקה בהם מאתמול בשעה הזאת וטעמיהו דרצנן מפרש לקמן וז': בגמרא. ומלא מעת לעת מומעטע זמן מפקידה לפקידה: **לעס.** שאם היה זמן מפקידה לפקידה מועט מזמן מעת לעת הולכין אחריו

להלך כגון דקרה ע'למה שחרים ומנאמה טהורה וחזרה ודקרה ערצית ומנאמה טמאה דאמרי' לקמן צמתני' דף י"א. פעמים ר'כיה להיות צודקת שחרית וצין השמשות לא מטמאין טהרות של ליל אמש דהא דקרה שחרית ומנאמה טהורה וליכא למימר דהו דם מאתמול צהאי שעתא אלא הנך טהרות דמדזיקת שחרית ואילך מטמאין דהיינו מפקידה לפקידה: **על יד.** על כח מפקידה לפקידה הוא צא וממעטו כמו פוסל על ידו דיצמות דף י"א. וכן הרבה: **לא אשה שיש לה וסס.** קצוע ג' פעמים ודקרה בשעת וסמה ומנאמה טמאה: **דיה שעסס.** וליכא למימר דמעיקרא הוה הסם דודאי אורח צומנו צא: **המשמשש צעדים.** שדקרה ע'למה צעד דהיינו צדין קודם תשמיש ולאחר תשמיש: **הרי זו כפקידה וממעטע על יד כו'.** ואם ראתה דם אחר כך צדיקת ערצית והיא שמשא צ'הרים צעדים לא מטמאין טהרות דמדזיקת שחרית עד תשמיש שהרי קודם תשמיש דקרה ומנאמה טהורה וליכא למימר מקמי הכי הוה אלא הנך דמתשמיש ואילך טמאות: **אף על פי שאמרו כו'.** אשאין לה וסמ קאי: **אינה מונה.** ימי אף אלא משעה כו': **גב' טעמה אשה על חוקסה.** שהרי מספק אמה לא לטמאותה לענין טהרות דקודם ראייה ספק הוה לה דם מקודם לכן ספק לא הוה הלכך העמד אשה על חזקתה שהיתה קודם ראייה כשנתעסקה בטהרות אלו: **גזון ספק לא נגע ל"ג דהתם לאו משום חזקה הוה דהא ספק טומאה צרשות הרבים טהור דהיינו ספק נגע להכחא גמירי לה:**

כיון

דחוקיה ור' יוחנן (סז) המדלה י' דליים מים מיירי צמים שנעשו על שטרם הקדש ללוש בהן עיסת מנחות לא להדים בהן צנן קדש כדקדש דמו וא"ת ומ"ש דאמרין בנגע באחד לשרוף וצמעת לעת אמרינן תולין דאשה נמי מקריא בנקום מליאמה דכל מנחות שהיא טומאה עמה דאי לאו הכי תקשי אשה לחזקה דמטהר בקופה ממקום למקום וי"ל משום דלצו נוקפו ויצטל מפריה ורביה דסבור דשכיחא טומאה כיון ששורפין עליה תרומה ופריש דכה"ג אמרינן לקמן דף ג.) והא דפריך הלל לשמאי היינו משום דלצו נוקפו לא היה לו לטהר לגמרי

אך קשה למצ"ז מאי פריך להלל ממקום ניומא משום דלצו נוקפו וא"ת אמאי מטהר שמאי טפי באשה מצוקופה ונגע באחד אע"ג דמשני שמאי דאשה אין לה שוליים היינו להאי לישנא דאי הוה דם מעיקרא הוה אחי אבל לשאר לישני לית לן האי טעמא וי"ל דטעמא דשמאי משום דאשה צדוקה היא והא דקאמר כיון דשכיחי בה דמים *כאינה צדוקה דמאי היינו להלל וא"ת לר"מ אמאי מטהר צנגע באחד ובאשה

תולין וי"ל משום (ס) דמוקמינא אחזקתה ואשה משום דליכא ריעותא מגופה: ודל"ץ בי אביר דמוקי מילארא אחזקתיה. כגון ספק נגע ודאי טמא אבל טמא שנגע באחד מן החציות ואינו יודע באיזה מהם נגע הוו שניהם טמאים מספק ואינן טמאין שניהם צודאי דלא גמרינן מסוטה אלא דבר שיכול להיות והכא האחד טהור וצדאי ולא מיימי כל אחד קרבן טומאה משום דלא גמרינן מסוטה אלא דבר שיכול להיות והא דפריך התם אמאי מיימו קרבן טומאה ליימו תריייהו קרבן טהרה דלמא שאמר לשנים הוו להו ג' והו ר"ה וספקו טהור אע"ג דאין יכול להיות שיהו שניהם טהורין דהאחד ודאי טמא וכן גבי שני צבילים צפ"ק דפסחים דף י.) מטהרינן שניהם צבאו לישאל זה אחר זה אע"ג שצודאי נטמא האחד התם *לא מסוטה גמרינן אלא דמוקמינן כל אחד בחזקת טהרה כדאימת הכא דהוי טעמא משום דמוקמינן מילאמא אחזקתה *ומיהו היכא דליכא חזקה לטהרה מטהרינן צרה"ה מסוטה כמו חזקה שנמדד ונמצא חסר דמטהר ר"ה צרה"ה דגמרינן מסוטה אע"ג דליכא למימר העמד מקוה על חזקה דלדברה העמד טמא על חזקתו ואם מאמר והיכי ילפינן מסוטה לטהר צרשות הרבים אפילו ליכא חזקה הא סוטה אית לה חזקת טהרה וש' לומר כיון דקינא לה ונסתרה איתרע חזקתה ואע"ג דאין סתירה צרה"ה מכל מקום איתרע חזקתה דשייך קלת סתירה צאפילה וצלילה

שמאי פרק ראשון נדה

מעת לעת. (א) מפרש בגמ' דתולין לא אוחלין ולא שורפין ודוקא לקדשים או לתרומה אבל לחולין לכ"ע דיה שעמה דאוקמא לה בחזקת טהורה וא"ת מאי שנא מכל ספק טומאה דצרה"י טמא ודאי אף לחולין ולא מוקמינן בחזקת טהרה משום דילפנ' [לקמן דף ג.) מסוטה מדפריך בגמרא לר"ש אי מה סוטה טמאה ודאי ומשני שאני סוטה הכא טמאה ודאי וצמעת לעת לדבר משמע דלרצנן דאמרי צרה"י טמאות אחי שפיר וטעם דתריי' לריעותא לא הוצרך אלא לטמא אפילו צרה"ה וי"ל דלא ילפינן מסוטה לטמאה למפרע ולכן צטומאה דמעמ לעת מוקמינן לא אחזקתה וא"ת צמעת לעת דקיל טפי משאר טומאות כדפרישית אמאי החמירו צו לטמאה אף צרה"ה ובכל שאר טומאות אמרינן צרה"ה ספקו טהור כדמוכח בשמעטין דקאמר והלל כי קאמר אוקי מילאמא אחזקתה כגון ספק נגע ספק לא נגע אבל צמעי"ע כו' ולא אמרינן אוקי מילאמא אחזקתה אלא צרה"ה אלמא צמעת לעת אף צרה"ה טמא וכן קומן (מ"ז ה.) מוקי צמתני' כשנושאין אותה חצרותיה צמעה א"כ *הו"ו להו תלמא והו ר"ה כדמוכח צריש שני נזירים

אפילו צמעה א"כ *הו"ו להו תלמא ודאי וצמעת לעת לדבר משמע דלרצנן דאמרי צרה"י טמאות אחי שפיר וטעם דתריי' לריעותא לא הוצרך אלא לטמא אפילו צרה"ה וי"ל דלא ילפינן מסוטה לטמאה למפרע ולכן צטומאה דמעמ לעת מוקמינן לא אחזקתה וא"ת צמעת לעת דקיל טפי משאר טומאות כדפרישית אמאי החמירו צו לטמאה אף צרה"ה ובכל שאר טומאות אמרינן צרה"ה ספקו טהור כדמוכח בשמעטין דקאמר והלל כי קאמר אוקי מילאמא אחזקתה כגון ספק נגע ספק לא נגע אבל צמעי"ע כו' ולא אמרינן אוקי מילאמא אחזקתה אלא צרה"ה אלמא צמעת לעת אף צרה"ה טמא וכן קומן (מ"ז ה.) מוקי צמתני' כשנושאין אותה חצרותיה צמעה א"כ *הו"ו להו תלמא והו ר"ה כדמוכח צריש שני נזירים (מ"ז מ.) ואפ"ה המטה טמאה ואע"ג דיש לדחות כגון שהכילה מפסקת צין נדה לחצרותיה אין נראה דצהדיא יש צירושלי' דמגעה צרה"ה מטמא צמעת לעת *וי"ל דאף צרה"ה לא נטהר צקדשים משום חזקת טהרה כיון

איכא ריעותא מגופה ואע"ג דמסוטה ילפינן לטהר צרה"ה אפי' היכא דליכא חזקה (ט) כמו שאפרש לקמן הכא לא ילפינן מסוטה משום שהאשה שראתה השתא ודאי טמאה היא ולא גמרינן מסוטה לטהר צרה"ה אלא כמו ספק נגע ספק לא נגע שגם עתה צקספ דומיא דסוטה ומיהו צדצר שאין צו דעת לישאל טהור צמעת לעת דלקמן מקשינן אצמתני' דבר שאין צו דעת לישאל הוא ומוקמינן בשחצרותיה נושאות אותה צמטה היינו משום דצצר שאין צו דעת לישאל לא אף צרה"ר אבל דבר שאין צו דעת לישאל טהור צמעה צצר קדש שייך שמואה ע"י ראית הוצ או הוצה או הנדה ו) הנדה ו) וא"ת לאכול צצר קדש והי ככלל כל טהור יאכל צצר (ק"ה ז) וא"ת מאי שנא דצנגע באחד צבילה [לקמן דף ד.) דמטמאין רצנן אף צרה"ה כדמוכח בתוספתא היכא דלא ראהו חי מצערצ משום דכל הטומאות כשעת מליאתן ואשה נמי אמרינן [לקמן דף ד.) כיון דשכיחי בה דמים כאינה צדוקה דמאי ואמאי מטהרינן לחולין אף צרה"י וי"ל דלקמן [נמין צנגע באחד צבילה מיירי צקדשים וכן קופה] [לקמן דף ג.) דפריך הלל לשמאי איירי צקדשים דאי לאו הכי תקשה ליה לנפשיה וכן פלוגתא

בטהרות [והיינו משום] דרה"ר אינו שייך למעל"ע כלל וכדפרישנא אבל חלוק [בין דבר שיש בו שייך גם בטומאת מעל"ע] שראוי ספקתה להתברר בשיש בו דעת לישאל טפי כדכתובנא ומה"ש נוחא הא דאחמירו רבנן כמעת לעת טפי לענין דה"ר דבטהרות טהור וכאן תולין ולענין דה"ר הקילו דבעלמא [ק"ל דברה"י שורפין והכא תולין] וק"ל לפי מה דפריך מנגע בא' בבילה אמעל"ע תקש' לי' אמוקרו דקמי' ושנינו לא למדוה אלא מסוטה הוי לא דמי לטוטה דה"ר טומאה למפרע הלכך לי' דדוקא מעל"ע לא דמי לטוטה דה"ר

עין משפט ונר מצוה

א א מ"י פ"ג מהלכות מטמאי משכב ומושכב הלכה ד ופ"ט מהלכות אסורי ביאה הלכה ג סמך לאזין קאי:
ב ב מ"י פ"ט מהלכות אסורי ביאה הלכה ד ופ"ג מהלכות משכב ומושכב הלכה א סמך שס:
ג ג מ"י פ"ג מהלכות משכב ומושכב הלכ ד:
ד ד מ"י פ"ט מהלכות אסורי ביאה הלכה ג:

תוס' הרא"ש (המשך)

בתר חזקה הלכך אפי' סיג לא בעי ונחלל קסבר כיון דאית לה ריעותא מגופה תו לישא כאן חזקתן ונחלק דהו לעשות סיג: קסבר העמד אשה דמ"ש מכל ספק טומאה דברה"י טמא ולא אהני הך חזקה ועוד דאף לחולין לטמא] דאף דאיכא חזקה דטהרה דהא ילפינן מסוטה נזירין דאמאי אמרי' דבמעל"ע שבוהה תולין והא כל ספק טומאה ילפינן מסוטה דברה"י טמא דה"י וכמו גבי מקוה שנמדד [לקמן ע"ב] דאמרי' דלמירו מסוטה] ופרין טמא מה סוטה ברה"י טמא ודאי וכו' ויהי דילפינן מסוטה ועוד אמרינן בפ"ק דשבת דף ט"ו גבי כלי וכוכות דמשוריה (ט"ו) אלא תולין משום דהו טומאה דרבנן(ג) אדברארייתא שורפין וי"ל דלא ילפינן ספק טומאה מסוטה אלא כעין [סוטה] שגולד הספק בשעת המעשה דבשעת טהרה איכא ליתושח שפא כבעלה [לבעול וכו"ג לענין טהרות שהיו] מונחים אצל שרץ ספק נגעו ספק לא נגעו אבל במעת לעת שבוהה דבעת שנגעה [בטהרות עירין] לא היה ראוי להסתפק שפא היא טמאה מחמת טומאה שנמצאת אחרי כן כה"ג [ליכא] למילף מסו' ספק טומאה [ברה"י] וקתינ ותו הוה ישב על גבי אבן ולמחר מצא עליה שרץ או רוק ר"מ מטהר [שזה ספק] טומאה ברה"י ומורים חכמים שאם ארואו נקיהמבערב שהווא טהור שזה ספק טומאה ברה"י ומדלגי' בין דה"י לרה"י ש"מ דלמפרע נמי ילפינן מסוטה [ונראה דודאי לא] ילפינן למפרע מטמא אלא אחזרה בעלמא דאחזור רבנן ברה"י מרה"י [תחת] והאי דקאמרין שזה ספק טומאה בירשות הורבים ה"ק כיון דאפי' איכא מדאורייתא מטמא [ברה"י] מטהר ברה"י כ"ש הכא דאפי' אפי' טהור מדאורייתא וא"ת אי"כ שעת שבוהה נמי יהוה למפרע וטמא מדרבנן טהור ברה"י ולקמן שמשע דמעל"ע אפי' ברה"י טמא גבי היתה יושבת במטה ועוסקת בטהרות וישקבת ליה בשבתורהיה נישאות אותה במטה ויכוין דאיכא תלמוד עם האשה היושבת חזים ברה"י כדמוכח בריש פ' שני מוירי' דילפינן מסוטה [דכל בין תלמוד הוי דה"ר] כן מוכח בשמעטין דקאמר והלל כי אביר דעמד דבר על חזקתן היכא דלית ליה ריעותא מגופה [בגזון] ספק נגע ספק לא נגע [אבל איתחא] דאיכא ריעותא מגופה טמא ומשעמא אפי' ברה"י והכי איתא בירוש' [כאן בפירקין בסוף הלכה ח] וטומאות מעת לעת טמא אפי' ברה"י וי"ל דה"ר כעל"ע לי' שייך לחלק [בין דה"ר לרה"י] שאין ספקתה ראוי להתגלות יותר מחמת רבים [כמו בנגע באחד] בבליה וליכל שאר ספק טומאה שראוי הספק [להתגלות] ברה"י ויתר מרה"י *ומה"ש נוחא דלא [השוו טומאות מעל"ע לשאר טומאות גזרין] אפי' ברה"י ומ"ש דבזר שאין לו דעת לישאל דלא גזור במעל"ע וכדאמרן לקמן דף הן] גבי היתה יושבת במטה ועוסקת

^[א] לפעני סע נאמא למיכת דיו וכן בתוספתא דטהרות ליתא. ונ"ע: (ב) כלאורה צ"ע דלא מיירי סע בטומאת ספק רק צודאי ומשום דעשו היכיל בטומאה דרצנן.